

મુદ્દા નં. ૧ : સંસ્થાના કાર્યો અને ફરજોની વિગતો ચૂંટણી અંગેની કામગીરી :

મુંબઈ પ્રોવિન્શિયલ મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન અધિનિયમ ૧૯૪૯ ની કલમ ૫ તથા મુંબઈ પ્રોવિન્શિયલ મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન (શહેરમાં વોર્ડોનું સીમાંકન તથા અનામત બેઠકોની ફાળવણી) નિયમો ૧૯૯૪ મુજબ રાજ્ય ચૂંટણી પંચ, ગાંધીનગરના આદેશાનુસાર વસતિ ગણતરીના આખરી પ્રસિધ્ધ થયેલ આંકડાના આધારે મહાનગરપાલિકાના વોર્ડોનું સીમાંકન અને અનામત બેઠકોની ફાળવણી અંગેની કામગીરી કલેક્ટરશ્રીની કચેરી સુરત સાથે સંકલનમાં રહીને કરવામાં આવે છે.

ભારતના સંવિધાનના અનુચ્છેદ ૨૪૩ (૩) તથા ૨૪૩ (વ) (ક) સાથે વાંચતા મુંબઈ પ્રોવિન્શિયલ મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન અધિનિયમ, ૧૯૪૯ ની કલમ ૮ ની પેટા કલમ (૨) તથા (૩) તથા મુંબઈ પ્રોવિન્શિયલ મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન (મતદાર નોંધણી) નિયમો, ૧૯૯૪ ના નિયમ ૩ (૧) મુજબ પ્રાપ્ત થયેલી સત્તાની રૂએ રાજ્ય ચૂંટણી પંચ દ્વારા વિધાનસભા મતદારમંડળની મતદારયાદીઓ ઉપરથી મહાનગરપાલિકા વિસ્તારની વોર્ડવાર / વિભાગવાર મતદારયાદીઓ તૈયાર કરવા, સુધારવા, ફેરફાર કરવા યથાવત બનાવવા પ્રસિધ્ધ કરવા માટે મ્યુ. કમિશનરશ્રીની મતદાર નોંધણી અધિકારી તરીકે અને આસી. કમિશનરશ્રી (તમામ ઝોન) અને સ્પે.ઓફિસરશ્રીની મદદનીશ મતદાર નોંધણી અધિકારી (સંકલન) તરીકે નિમણુંક કરવામાં આવે છે.

આ રીતે નિયુક્ત કરવામાં આવેલ મતદાર નોંધણી અધિકારીઓ દ્વારા સુરત મહાનગરપાલિકા વિસ્તારની મતદારયાદીઓ રાજ્ય ચૂંટણી પંચના આદેશાનુસાર તૈયાર કરવા તથા પ્રસિધ્ધ કરવા અંગેની તમામ કામગીરી. ત્યારબાદ રાજ્ય ચૂંટણી આયોગ તરફથી ચૂંટણી અંગે જાહેરનામુ પ્રસિધ્ધ થયા બાદ શહેર ચૂંટણી અધિકારી અને કલેક્ટરશ્રી સાથે સંકલનમાં રહીને દર ૦૫(પાંચ) વર્ષે ચૂંટણી સફળતાપૂર્વક પાર પાડવા અંગેની તમામ કામગીરી કરવામાં આવે છે.

સુરત મહાનગરપાલિકા વિસ્તારની ચૂંટણીઓમાં ઉપયોગમાં લેવામાં આવતા ઈલેક્ટ્રોનિક વોટીંગ મશીનો (બેલેટ યુનિટ, કંટ્રોલ યુનિટ તથા બેટરી) ઉપલબ્ધ કરવા, દર વર્ષે તે ચાલુ હાલતમાં છે કે કેમ ? તે અંગે ચેકીંગની કામગીરી તથા મશીનોનો ચૂંટણીમાં ઉપયોગ અંગે હિસ્ટ્રી કાર્ડ અંગેની કામગીરી ખાતા દ્વારા કરવામાં આવે છે.

વિધાનસભા, લોકસભા ચૂંટણીની કામગીરી તેમજ આચારસંહિતાના અમલીકરણ સંદર્ભેની કામગીરી. સુરત મહાનગરપાલિકા વિસ્તારની ચૂંટણીઓમાં ઉપયોગમાં લેવામાં આવતા ઈલેક્ટ્રોનિક વોટીંગ મશીનો (કંટ્રોલ યુનિટ) માંથી ઈલેકશન ડેટા નાશની કામગીરી કરાવવામાં આવેલ તથા સુરત મહાનગરપાલિકાની વખતો-વખત થતી સામાન્ય ચૂંટણીના વૈધાનિક તથા બિનવૈધાનિક પરબીડીયાઓનો નાશ કરવાની કામગીરી.

સુરત મહાનગરપાલિકાની સામાન્ય ચૂંટણી-૨૦૨૧માં ફાળવવામાં આવેલ તમામ ચૂંટણી અધિકારીશ્રીઓના ગ્રાન્ટ સંબંધિત હિસાબોની કામગીરી.

વસતિ ગણતરી અંગેની કામગીરી :

વસતિ ગણતરીએ મહત્વની રાષ્ટ્રીય કામગીરી છે. જે બંધારણની કલમ ૨૪૩-ડી અન્વયે ભારત સરકાર દ્વારા દર દશ વર્ષે હાથ ધરવામાં આવે છે. આ કામગીરી સેન્સસ એક્ટ-૧૯૪૮ હેઠળ કરવામાં આવે છે. વસતિ ગણતરીની કામગીરી બે તબક્કામાં હાથ ધરવામાં આવે છે.

પ્રથમ તબક્કો : ઘરોની યાદી બનાવવાનું અભિયાન.

બીજો તબક્કો : ખરેખર વસતિ ગણતરી.

ભારતની વસતિ ગણતરીની ખાસ અગત્યની રાષ્ટ્રીય કામગીરી સંદર્ભમાં સુરત મહાનગરપાલિકા હદ વિસ્તાર અને આઉટ ગ્રોથ વિસ્તારની વસતિ ગણતરીના કાર્ય માટે સરકારશ્રી તરફથી સુરત મહાનગરપાલિકાના મ્યુનિસિપલ કમિશનરશ્રીની પ્રિન્સીપલ સેન્સસ ઓફિસર તરીકે અને ડે. મ્યુનિ. કમિશનરશ્રીની સીટી સેન્સસ ઓફિસર તરીકે નિમણુંક કરવામાં આવે છે તથા સ્પે.ઓફિસરશ્રીની સેન્સસ ઓફિસર તરીકે નિયુક્તિ કરવામાં આવે છે.

વસતિ ગણતરીની કામગીરી માટે સુરત મહાનગરપાલિકા તરફથી બે વર્ષ અગાઉથી વસતિ ગણતરી સેલ શરૂ કરવામાં આવે છે. ખાસ કરીને જરૂરી સ્ટાફ મૂકી કામગીરી શરૂ કરાવવામાં આવે છે. જેમાં ટેકનીકલ સ્ટાફ જેવા કે, ડે.ઈજનેર અને આસી. ઈજનેર / જુનીયર ઈજનેરની સેન્સસ વોર્ડ ઓફિસર/ ફિલ્ડ ટ્રેનર તરીકે નિયુક્ત કરવામાં આવે છે તેમજ ટેકનિકલ આસી.ની આઉટ સોર્સિંગ એજન્સી મારફત ભરતી કરી સેન્સસ-૨૦૧૧ના બ્લોકોનું સર્વે કરાવી તેમા થયેલ વસતિ વધારો ધ્યાને લઈ બ્લોકદીઠ આશરે ૭૦૦ની વસતિ મુજબ બ્લોકોનું વિભાજન કરી બ્લોકોની રચના કરવામાં આવેલ છે.

પ્રાથમિક તૈયારી રૂપે ઉપર મુજબ બ્લોકના નકશા તૈયાર કરવાને કારણે ગણતરીદારને વિસ્તારની ફાળવણી કરવાનું તે ઉપરાંત ગણતરીદારને તેમને સોંપવામાં આવેલ બ્લોકની હદની ઓળખ કરવાનું પણ સરળ બને અને ગણતરીદાર / સુપરવાઈઝરને સપ્રમાણ કામગીરીની ફાળવણી શક્ય બની શકે. તદ્ઉપરાંત શહેરનો કોઈપણ વિસ્તાર તથા ગણતરીદારને તેમના બ્લોકની હદની ચોકકસ ઓળખ થઈ શકવાને કારણે તેમના બ્લોકમાં કોઈપણ વસતિ ગણતરીનું ઘર ગણતરીમાંથી રહી જવાની શક્યતા નિવારી શકાય અને જેને કારણે આ રાષ્ટ્રીય કામગીરી નિયત સમયમર્યાદામાં ચોકસાઈપૂર્વક સફળતાથી પાર પાડી શકાય તે હેતુ સરની કામગીરી કરવામાં આવે છે.

પ્રથમ તબક્કામાં ઘરોની યાદી બનાવવાનું અભિયાન હાથ ધરવામાં આવે છે. જેમાં શહેરમાં આવેલ મકાનો, વસતિ ગણતરીના ઘરો તથા કુંટુંબોની ઓળખ કરી કુંટુંબની પ્રાથમિક સુવિધાઓ જેવી કે સ્વતંત્ર રીતે સુવાના ઓરડાઓની સુવિધા, પીવાના પાણીની, વિજળી, સંડાસ, બાથરૂમ, ગટરની સુવિધા, ઘરમાં રસોઈ કરવાની સગવડ પ્રાપ્ય છે કે કેમ ? તથા તે માટે વાપરવામાં આવતા બળતણને લગતી માહિતી તેમજ રેડીયો, ટેલીવિઝન, ટેલીફોન, સ્કુટર / મોટર / સાયકલ / મોપેડ, કાર / જીપ / વાનની સગવડને લગતી માહિતી તથા કુંટુંબ બેંકની ઉપલબ્ધ સેવાઓ – લાભ લે છે કે કેમ ? તે અંગેની માહિતી એકત્રીત કરવામાં આવે છે.

ઉપરોક્ત કામગીરી માટે ચાર્જ અધિકારી, સર્કલ ઓફિસર, સુપરવાઈઝર, ગણતરીદારોની નિમણુંક આપી તેઓને જરૂરી તાલીમ આપવામાં આવે છે. દરેક ગણતરીદારને એક બ્લોકની કામગીરી તેમજ દર છ ગણતરીદાર દીઠ એક સુપરવાઈઝરની નિયુક્તિ કરવાની રહે છે.

બીજા તબક્કામાં વ્યક્તિગત માહિતીઓ જેવી કે, ઉંમર, વૈવાહિક દરજ્જો, લગ્ન સમયે ઉંમર, ધર્મ, જાતિ, માતૃભાષા તથા જાણતા હોય તેવી અન્ય ભાષા, ભણેલા કે અભણ, શિક્ષણસ્તર, શારીરિક કે માનસિક ખોડખાંપણ, આર્થિક પ્રવૃત્તિ અને તેના પ્રકાર, કામ કરવાની જગ્યાએ જવા માટે મુસાફરીનું સાધન, જન્મ સ્થળ, છેલ્લા વસવાટનું સ્થળ, સ્થળાંતરનું કારણ, પ્રજનનતાની વિગતો, ખેતી વિષયક વિગતો વિગેરેની માહિતી કુંટુંબપત્રકમાં એકત્રીત કરવામાં આવે છે.

ઉપરોક્ત બીજા તબક્કાની કામગીરી માટે પણ ચાર્જ અધિકારી, તાલીમ અધિકારી, સુપરવાઈઝર, ગણતરીદારોની નિમણુંક આપી તેઓને જરૂરી તાલીમ આપવામાં આવે છે. દરેક ગણતરીદારને એક બ્લોકની કામગીરી તેમજ દર છ ગણતરીદાર દીઠ એક સુપરવાઈઝરની નિયુક્તિ કરવાની રહે છે.

વસતિ ગણતરીમાં ગણતરીદાર, સુપરવાઈઝર તરફથી એકત્રીત કરવામાં આવેલ માહિતીની ગુપ્તતા જાળવવાની રહે છે. તેમજ આ અંગે સ્થળ સર્વે દરમ્યાન ભરવામાં આવેલ ઘરયાદીના પત્રકો તેમજ કુંટુંબપત્રકો નિયામકશ્રી, વસતિ ગણતરી કચેરીમાં જમા કરાવી દેવાના રહે છે અને તેની કોઈપણ નકલ રાખવાની રહેતી નથી.

આર્થિક ગણતરી અંગેની કામગીરી :

ભારત સરકારના મધ્યસ્થ આંકડાકીય સંગઠન દ્વારા રાષ્ટ્રવ્યાપી આર્થિક ગણતરી કરવાનું આયોજન હાથ ધરવામાં આવે છે. દરેક રાજ્યોએ પણ તેમાં સહભાગી થવાનું હોય છે. રાજ્ય કક્ષાએ આ કામગીરી અર્થશાસ્ત્ર અને આંકડાશાસ્ત્ર નિયામક કચેરીના નેજા હેઠળ હાથ ધરવામાં આવે છે. આ યોજના સંપૂર્ણ કેન્દ્રીય પુરસ્કૃત છે. આર્થિક ગણતરી એ ખાસ કરીને અર્થતંત્રના અસંગઠિત ક્ષેત્રના બિન-ખેતી વિષયક ઉદ્યોગવધંધાઓની માહિતી એકત્ર કરવા માટેનું માળખું પુરૂ પાડતો એક માત્ર સ્ત્રોત અને સત્તાવાર ગણતરી છે.

મ્યુનિસિપલ (શહેરી) વિસ્તાર માટે મ્યુનિસિપલ કમિશનરશ્રીની મુખ્ય આર્થિક ગણતરી અધિકારી તરીકે નિયુક્તિ થાય છે. જ્યારે શહેર આર્થિક ગણતરી અધિકારી તરીકે ડે. મ્યુનિ. કમિશનર (પ્લાનીંગ ઓફિસર / સીટી એન્જિનીયર) પૈકી કોઈપણ એક અધિકારીની નિયુક્તિ મ્યુનિ. કમિશનર કરી શકે છે.

શહેરી વિસ્તાર માટે ભારત સરકારના રાષ્ટ્રીય નમુના મોજણી સંગઠન – NSSO (FOD), ગુજરાતની પ્રાદેશિક કચેરીઓ દ્વારા તૈયાર કરાએલ શહેરી બ્લોક (UFS block) ને ગણતરી એકમ તરીકે લેવાનું છે. (સામાન્ય રીતે અડોઅડ એવા ૨૦-૨૫ શહેરી બ્લોક ભેગા થઈ એક ઈન્વેસ્ટીગેશન યુનિટ (IV Unit) બને છે. આખું શહેર આવા એક કે તેથી વધુ IV યુનિટોમાં વહેંચાયેલ હોય છે.) શહેરી વિસ્તાર માટે પણ એક જ IV યુનિટના અડોઅડ આવેલા બે કે ત્રણ UFS બ્લોક એક ગણતરીદારને સોંપવામાં આવે છે. સામાન્યરીતે દરેક ૩ થી ૪ ગણતરીદારો અથવા તો ૬ થી ૮ ગણતરી એકમોનો એક નિરીક્ષણ યુનિટ બને છે. આવા આઠથી વધુ IV Unit હોય તો જરૂરિયાત મુજબ દર ૮ IV Unit દીઠ એક ચાર્જ ઓફિસરની નિમણૂક થાય છે. આ સંદર્ભે ભરવામાં આવેલ પત્રકો દરેક ગણતરીદાર નિરીક્ષકને અને દરેક નિરીક્ષક ચાર્જ અધિકારીને જમા કરાવે છે. ચાર્જ અધિકારી આવા તમામ પત્રકો શહેર આર્થિક ગણતરી અધિકારીને જમા કરાવે છે. જ્યારે શહેરના તમામ પત્રકો જિલ્લા આંકડા અધિકારીને જમા કરાવવામાં આવે છે અને જિલ્લા આંકડા અધિકારી તરફથી આ તમામ પત્રકો નિયામકશ્રી, અર્થશાસ્ત્ર અને આંકડાશાસ્ત્રને જમા કરાવવામાં આવે છે. ગણતરીદાર તરફથી માહિતી એકત્રિત કરી ભરવામાં આવેલ પત્રકો મૂળ પ્રત અથવા તો તેની નકલ અત્રેની કચેરીમાં રાખવાની રહેતી નથી.

સામાજીક – આર્થિક અને જાતિ આધારીત વસતિ ગણતરી કામગીરી :

સામાજીક – આર્થિક અને જાતિ આધારીત વસતિ ગણતરી રાજ્ય સરકાર દ્વારા કેન્દ્ર સરકારના નાણાંકીય અને તાંત્રિક સહયોગથી, મુખ્ય સહયોગી ગ્રામ વિકાસ, શહેરી વિકાસ અને ગરીબી નિવારણ મંત્રાલય મહાનિદેશક વસતિ ગણતરી ભારત સરકાર દ્વારા કરાવવામાં આવે છે.

SECC – હેતુ અને મહત્વ :-

- વાસ્તવમાં ગરીબને ઓળખવા.
- લક્ષીત યોજનાઓ માટે સંભવિત અસરકર્તા / વંચિતને ઓળખવા.
- યોજનાઓથી લાભાન્વીત કરવા સાચા શહેરી ગરીબોને ઓળખવા.
- ગરીબી નિવારણ કાર્યક્રમ માટે, અન્ય યોજનાઓ માટે, યોજનાપંચને યોજનાઓના અમલ માટે વિશ્વાસનીય માહિતી, આંકડા ઉપલબ્ધ કરાવવા.

સુરત મહાનગરપાલિકા હદ વિસ્તારની સામાજીક – આર્થિક અને જાતિ આધારીત વસતિ ગણતરી અંતર્ગત પંચાયત, ગ્રામ ગૃહનિર્માણ અને ગ્રામ વિકાસ વિભાગના નોટીફિકેશન આધારે મ્યુનિ. કમિશનરશ્રીની પ્રિન્સીપલ સેન્સસ ઓફિસર તરીકે નિમણૂંક કરવામાં આવે છે.

પ્રિન્સીપલ સેન્સસ ઓફિસર અને મ્યુનિ. કમિશનરશ્રીના કચેરી હુકમથી ડે.કમિશનરશ્રીની એસ.ઈ.સી.સી.ઓફિસર તરીકે, સ્પે. ઓફિસર (ઈલેક્શન એન્ડ સેન્સસ)ની એડી.એસ.ઈ.સી.સી. ઓફિસર તથા જે તે ઝોનના કાર્યપાલક ઈજનેરશ્રીઓની સબ ડીવીઝનલ એસ.ઈ.સી.સી. ઓફિસર તરીકે નિમણૂંક કરવામાં આવે છે.

એસ.ઈ.સી.સી. ઓફિસર અને ડે. કમિશનરશ્રીના કચેરી હુકમથી માસ્ટર ટ્રેનર ફેસિલીટીટરની નિમણૂંક કરવામાં આવે છે. તેઓએ સામાજીક – આર્થિક અને જાતિ આધારીત વસતિ ગણતરી – ૨૦૧૧ની કામગીરી સંદર્ભે ના. સરકારશ્રી તરફથી મળતી વખતો વખતની સુચનાનુસાર તાલીમમાં હાજર રહી તાલીમ મેળવી, વોર્ડ એસ.ઈ.સી.સી.ઓફિસરને તાલીમ તેમજ માર્ગદર્શન પુરુ પાડવાનું રહે છે.

એસ.ઈ.સી.સી. ઓફિસર અને ડે. કમિશનરશ્રીના કચેરી હુકમથી વિવિધ વિભાગો / ઝોન ખાતે ફરજ બજાવતા ડે.ઈજનેર અને જી.ઈજનેર / આસી. ઈજનેરની અલગ અલગ સેન્સસ વોર્ડ માટે ચાર્જ ઓફિસર કમ માસ્ટર ટ્રેનર તરીકે નિમણૂંક કરી કામગીરી સોંપવામાં આવે છે.

સામાજીક – આર્થિક અને જાતિ આધારીત વસતિ ગણતરી – ૨૦૧૧ અંતર્ગત મ્યુનિ. / સરકારી / અર્ધ સરકારી કચેરીના કલેરીકલ સ્ટાફ, ટેક. આસી. પ્રા. હે. વર્કર, ફેમીલી, પ્લાનીંગ વર્કર આંગણવાડી કાર્યકર અને લીક વર્કર, માધ્યમિક શિક્ષકો, હોમ ગાર્ડઝ વિગેરે કર્મચારીઓની સુપરવાઈઝર / ગણતરીદાર તરીકે નિમણૂક કરી કામગીરી સોંપવામાં આવે છે. તેમજ સદરહુ કામગીરી અંગે એજન્સી બેલ કંપનીના વેન્ડર / ઈગલ કંપની તરફથી ડેટા બેઈઝ ઓપરેટરની નિમણૂક કરવામાં આવે છે.

માસ્ટર ટ્રેઈનર ફેસીલીટેટર દ્વારા સુરત શહેર તથા જિલ્લાના માસ્ટર ટ્રેઈનર્સોને એસ.ઈ.સી.સી.ની કામગીરી અંગે તાલીમ આપવાની રહે છે. સદરહુ તાલીમ લીધા બાદ માસ્ટર ટ્રેઈનર દ્વારા ગણતરીદારો/સુપરવાઈઝરોને વિગતે તાલીમ આપવાની રહે છે. તે આધારે સુરત શહેર હદ વિસ્તારની સામાજીક – આર્થિક અને જાતિ આધારીત વસતિ ગણતરીની ક્ષેત્રિય કામગીરી કરવાની રહે છે.

એજન્સી તરફથી નિયુક્ત કરેલ ડેટા બેઈઝ ઓપરેટરોએ તેમણે સોંપવામાં આવેલ બ્લોક વિસ્તારના નિયુક્ત કરેલ ગણતરીદારો સાથે સંકલનમાં રહીને ક્ષેત્રિય કામગીરી હાથ ધરવાની રહે છે.

એસ.ઈ.સી.સી. ૨૦૧૧ની ક્ષેત્રિય કામગીરી દરમ્યાન ઓળખ અંગેની વિગતો, વ્યક્તિગત વિગતો, જન્મનું વર્ષ, વૈવાહિક દરજ્જો, માતા-પિતાની વિગતો, વ્યવસાય / પ્રવૃત્તિની વિગતો, પ્રાપ્ત કરેલ મહત્તમ શૈક્ષણિક સ્થળ, આવક / વેતનનો મુખ્ય સ્ત્રોત, પ્રાપ્ત થતું વેતન, વિકલાંગતા, દીર્ઘકાલીન માંદગી, ધર્મ, જાતિ અને જન જાતિનો દરજ્જો, જાતિ / આદિજાતિનું નામ, આવાસ / રહેઠાણની વિગતો, ઘરની માલિકીનો દરજ્જો, કુટુંબના કબજા હેઠળ રહેવાના ઉપયોગમાં આવતા ઓરડાઓની સંખ્યા, પીવાના પાણીના ઉપલબ્ધ સ્ત્રોત, પ્રકાશનો મુખ્ય સ્ત્રોત, કુટુંબ ઉપયોગમાં લેતું હોય તેવું પાણીના પ્રવાહ દ્વારા સંચાલિત શૌચાલય, ગંદાપાણીના નિકાલનું જોડાણ, કુટુંબ માટે ઉપલબ્ધ અલગ રસોડાની સગવડ, અસ્ક્યામતો / મિલકતની માહિતી, વિગેરે બાબતની માહિતી મેળવવામાં આવે છે.

યુનિક આઈડેન્ટીફિકેશન અમલીકરણ કાર્યક્રમ (યુ. આઈ. ડી.) – આધાર

આધાર સામાન્ય માણસનો અધિકાર :

આધાર એ યુનિક આઈડેન્ટીફિકેશન ઓથોરીટી ઓફ ઈન્ડિયા(યુ.આઈ.ડી.એ.આઈ.) દ્વારા અપાતો ૧૨(બાર)આંકડાનો વ્યક્તિગત ઓળખનો નંબર છે. આ નંબર અબોલ વૃદ્ધ દરેક વ્યક્તિ માટે ઓળખ અને સરનામાના કોઈપણ ઉંમર કે જાતિ ધરાવતી વ્યક્તિ જો ભારતનો નિવાસી હોય અને (યુ.આઈ.ડી.એ.આઈ.)

દ્વારા થતી અત્યાધુનિક બાયોમેટ્રીકસ પધ્ધતી દ્વારા ચકાસણીની પ્રક્રિયા સંતોષે તો આધાર માટે તેની નોંધણી થઈ શકશે. નોંધણી કરાવવા ઈચ્છતી દરેક વ્યક્તિ એક વખત વિનામૂલ્યે આધાર નોંધણી કરાવી શકશે. દરેક વ્યક્તિ માટે આધાર નંબર અજોડ નંબર રહેશે અને તે જીવનભર માન્ય ગણાશે. આધાર નંબર તમને બેંકીંગ, મોબાઈલ ફોનનું જોડાણ અને અન્ય સરકારી તથા બિનસરકારી સેવાઓ મેળવવા માટે સહાયક બનશે.

આધાર નોંધણી કેન્દ્ર પરથી નોંધણી ફોર્મ મેળવી જે તે વ્યક્તિ પોતાની ફોટાવાળું ઓળખપત્ર તથા રહેઠાણના દસ્તાવેજી પુરાવા અને જન્મ તારીખના પુરાવા સામેલ કરી આધાર નોંધણીનું ફોર્મ ભરી આધાર કાર્ડ મેળવવા રજૂ કરવાનું રહે છે. આધાર કાર્ડ તૈયાર કરવા માટે બાયોમેટ્રીક ડેટા – ફોટોગ્રાફ, બંને આંખોનું સ્કેનીંગ, બંને હાથની દસ આંગળીઓની છાપ આધાર નોંધણી કેન્દ્ર પર લેવામાં આવે છે. આધાર નોંધણી માટે લેવામાં આવતા "બાયોમેટ્રીકસ" ફક્ત એક વખત જ આપવાના રહે છે સંપૂર્ણ પ્રક્રિયા પૂર્ણ થયા પછી UIDAI ની ગાઈડલાઈન મુબજ નિર્ધારિત કરેલ સમયમર્યાદામાં Website ઉપરથી ડાઉનલોડ કરી મેળવી શકાય છે.

આધારના ફાયદાઓ :

- આધાર સાથે અનેક સરકારશ્રીના લાભો અને સેવાઓ સરળ રીતે પ્રાપ્ત કરી શકાય છે.
- ઓળખનો પૂરાવોએ આપણા જીવનનું અભિન્ન અંગ છે. બેંકમાં ખાતુ ખોલાવવું હોય, આરોગ્ય સેવાઓ મેળવવી હોય કે મોબાઈલ કનેક્શન મેળવવું આ દરેક સેવા માટે ઓળખના પૂરાવા તરીકે આધાર કાર્ડનો ઉપયોગ કરી શકાય છે.
- આ ૧૨ અંકોનો આધાર નંબર એ આજીવન ઓળખ છે, જે વધુ સરળ રીતે દરેક વ્યક્તિની ઓળખ પ્રસ્થાપિત કરે છે.
- આધાર સમગ્ર ભારત દેશમાં માન્ય છે. ભારત દેશમાં કોઈપણ સ્થળ કે જગ્યા પર જવા માટે આધાર ધ્વારા ઓળખ પ્રસ્થાપિત કરી શકાય છે.

નામ. ગુજરાત સરકાર સામાન્ય વહીવટ વિભાગના ઠરાવ આધારે યુનિક આઈડેન્ટીફિકેશન કાર્યક્રમના અમલીકરણ માટે સુરત મહાનગરપાલિકા હદ વિસ્તાર માટે મ્યુનિ. કમિશનરશ્રીની રજીસ્ટ્રાર તરીકે નિમણૂંક કરવામાં આવેલ છે. તેમજ ડે. કમિશનરશ્રીની નોડલ ઓફિસર તરીકે તથા મહાનગરપાલિકાના તમામ ઝોનના આસી. કમિશનરશ્રીઓની Second Level Nodal Person તરીકે નિમણૂંક કરવામાં આવે છે.

સુરત મહાનગરપાલિકા હદ વિસ્તાર માટે યુ.આઈ.ડી. કાર્યક્રમ અમલીકરણની કામગીરી માટે નોડલ સ્ટેટ વિભાગ અને સામાન્ય વહીવટી વિભાગ(GAD) તથા ગુજરાત આંતરમાળખાકીય વિભાગ(GSIDS) દ્વારા આપવામાં આવતી

વખતો વખતના આદેશો / સૂચના અન્વયે સુરત મહાનગરપાલિકાના તમામ ઝોનમાં વિકેન્દ્રીકરણ કરી આધાર કેન્દ્રો કાર્યરત કરવામાં આવેલ છે. સદર કાયમી આધાર કેન્દ્રોનું સંચાલન આસી. કમિશનરશ્રીઓએ(સેકન્ડ લેવલ નોડલ ઓફિસર) સરકારશ્રીના પરિપત્રો અને ઠરાવોની જોગવાઈ મુજબ ફાળવેલ વિસ્તારમાં કામગીરી સંભાળવાની રહે છે.

રજીસ્ટ્રાર અને મ્યુનિ. કમિશનર દ્વારા નિયુક્ત કરવામાં આવેલ અધિકારી / કર્મચારીઓ દ્વારા રાજ્ય સરકાર દ્વારા નક્કી કરવામાં આવેલ સમયપત્રક અંતર્ગત નોંધણી કરનાર એજન્સીને કામની ફાળવણી તેમજ વિધીવત આયોજન કરવાનું રહે છે. જે માટે આઉટ સોર્સીંગ એજન્સી ટેન્ડર પ્રક્રિયા મારફતે નોંધણી ઓપરેટરો તથા સુપરવાઈઝરોની નિયુક્તિ કરવામાં આવે છે.

વધુમાં, ઉક્ત આયોજનના ભાગરૂપે સંયુક્ત સચિવ અને સ્ટેટ નોડલ અધિકારીશ્રી (યુ.આઈ.ડી.), સામાન્ય વહીવટ વિભાગ, ગુજરાત સરકારના ઠરાવ ક્રમાંક : UID/102015/45/S-UID-CELL અન્વયે મહાનગરપાલિકાને (વોર્ડ સહિત) આધાર નોંધણી કામગીરી કરવા માટે ફાળવવામાં આવેલ કીટ (એક લેપટોપ + ૧ આઈરીશ સ્કેનર + ૧ ફિંગર પ્રિન્ટ સ્કેનર) ગુજરાત સામાજિક આંતર માળખાકીય વિકાસ સોસાયટી (GSIDS) દ્વારા પૂરી પાડવામાં આવેલ છે. જેના દ્વારા સુરત મહાનગર કક્ષાએ ઉક્ત વિગતે તમામ ઝોનો હેઠળ વિવિધ ૧૯ સ્થળોએ પરમેન્ટ આધાર કેન્દ્રો કાર્યરત કરવામાં આવેલ છે અને જુદા – જુદા ઝોનોમાં તા.૩૧/૦૧/૨૦૧૬થી સીટી સિવિક સેન્ટરો તથા સંકલિત વોર્ડ ઓફિસોની પસંદગી કરી ફાળવેલ કીટોની વ્યવસ્થાપન કરી કાર્યરત કરવામાં આવેલ છે. આવા તમામ આધાર નોંધણી કેન્દ્રો ખાતે ફક્ત ૦ થી ૫ વર્ષના બાળકોની આધાર નોંધણી તથા નવા જન્મેલા બાળકોની ૫ વર્ષે તેમજ ૧૫ વર્ષે બાયોમેટ્રિક સુધારણા અપડેટીંગ તથા આધાર નોંધણીમાં સુધારણાની કામગીરી કેમ્પ બેઈઝથી નીચે મુજબ કરવામાં આવનાર છે.

- ૧૮ વર્ષથી વધુ ઉંમર અરજદારોના આધાર કાર્ડ બનાવવા માટે કુલ-૦૪ (ચાર) ઝોનમાં આવેલ આધારનોંધણી કેન્દ્રો પર જઈ આધારનોંધણી કરાવી શકે છે.
- જો બાળકની ઉંમર ૩ વર્ષથી ઓછી હોય અને બાલવાડી / પ્લેગ્રુપ / નર્સરીમાં જતા હોય તો તેવા બાળકોની આધાર નોંધણી આ પેમ્પલેટની પાછળ દર્શાવેલ કાયમી આધાર નોંધણી કેન્દ્રો પૈકી તમારા રહેઠાણની નજીકમાં આવેલ આધાર નોંધણી કેન્દ્ર ખાતે મંગળવાર, ગુરુવાર અને શનિવાર (બીજો અને ચોથા શનિવાર અને જાહેર રજા સિવાયના શનિવારે) રોજ જઈ આધાર નોંધણી કરાવાશે.
- ૦ થી ૫ વર્ષના બાળકોની આધાર નોંધણી માટે બાળકના માતા અથવા પિતા બેમાંથી એકની આધાર નોંધણી થયેલ હોય તેવા વાલીએ તેમના આધાર નોંધણી કાર્ડ સાથે હાજર રહેવા જણાવશે.
- બાળકના માતા અથવા પિતાની આધાર નોંધણી થયેલ ન હોય તો પહેલા બાળકના માતા / પિતાની આધાર નોંધણી કર્યા બાદ તુરંત (સાથોસાથ) તેમના બાળકની આધાર નોંધણી કરવામાં આવે છે.

- તમારા નજીકના આધાર નોંધણી કેન્દ્રથી આધાર નોંધણી ફોર્મ મેળવશો તેમાં નામ, જન્મતારીખ, લીંગ અને સરનામાની વિગત કાળજીપૂર્વક ભરવાની રહે છે.
- બાળકની આધાર નોંધણી માટે જન્મ તથા રહેઠાણના પુરાવા ફોર્મની સાથે રજૂ કરવાના રહે છે.
- જો બાળકના વાલીની આધાર નોંધણી બાકી હોય તો તેમની આધાર નોંધણી માટે તેમનો ફોટો ઓળખકાર્ડ તથા રહેઠાણના પુરાવા રજૂ કરવાના રહે છે.
- ઓનલાઈન સુધારા કરવા માટે નીચે મુજબની પ્રક્રિયા અનુસરવાની રહે છે.

* આધારકાર્ડમાં ઓનલાઈન સુધારા માટેની પદ્ધતિ*

- હવે આધારકાર્ડમાં ઘરેબેઠા ઓનલાઈન સુધારા કરી શકાય છે.
- આધારકાર્ડમાં ઓનલાઈન સુધારો કરવા માટે રહીશોના આધારકાર્ડ સાથે મોબાઈલ નંબર રજીસ્ટર થયેલો હોવો ફરજિયાત છે.
- હાલમાં આધારકાર્ડ સાથે નોંધાયેલ વિગતોમાં ઓનલાઈન પોર્ટલ પર નીચે મુજબની વિગતોએ સુધારા કરી શકાય છે.

(૧) સરનામાં

સૌપ્રથમ આધારકાર્ડમાં સુધારો કરવા માટે નીચે મુજબના (Step) નો ઉપયોગ કરવો.

સૌપ્રથમ રહીશોએ આધારકાર્ડમાં ઓનલાઈન સુધારો કરવા માટે UIDAI (યુઆઈડીએઆઈ) ની વેબસાઈટ www.uidai.gov.in પર જવાનું રહેશે.

- આ વેબસાઈટ પર update your demographic data online મેનુ પર ક્લિક કરવું. જેમાં સરનામાં સમાવેશ થાય છે.
- ઉપરના મેનુમાં ગયા બાદ એક વિન્ડો ખુલશે જેમાં રહીશોનો ૧૨ આંકડાનો આધાર નંબર નાંખવાનો રહેશે અને તેની નીચેની લાઈનમાં બાજુમાં આપેલા કેપ્ચા (captcha) કોડ નાંખવાનો રહેશે.
- આધારકાર્ડ અને કેપ્ચા (captcha) કોડ નાખ્યા બાદ રહીશોનો જે મોબાઈલ નંબર આધારનંબર સાથે રજીસ્ટર હશે તે મોબાઈલ નંબર પર ૬ આંકડાનો OTP (ઓટીપી) પાસવર્ડ જનરેટ થશે. આ OTP (ઓટીપી) પાસવર્ડ નાખ્યા બાદ જ આધારકાર્ડમાં ઓનલાઈન સુધારો કરવા માટેનું પોર્ટલ (સોફ્ટવેર) ખુલશે.

- ત્યારબાદ આ ઓનલાઈન સોફ્ટવેરમાં ડેમોગ્રાફિક ડેટા અપડેટ ઓનલાઈનના ઓપ્શન પર ક્લિક કરવાથી નીચે મુજબની માહિતીમાં સુધારો કરવાની વિન્ડો ખુલશે. જેમાં તમારે જે માહિતીમાં સુધારો કરવો હોય તેના પર ક્લિક કરવું.

(૧) સરનામાં

- ત્યારબાદ જે વિન્ડો ઓપન થશે તેમાં ઉપર મુજબની જે માહિતીમાં સુધારો કરવો હોય તે મુજબની માહિતી ટાઈપ કરી uidai (યુઆઈડીએઆઈ) ની ગાઈડલાઈન્સ મુજબના જ સપોર્ટ ડોક્યુમેન્ટ અપલોડ કરવાનાં રહેશે.
- આ સપોર્ટિંગ ડોક્યુમેન્ટની સૂચી(લીસ્ટ) www.uidai.gov.in વેબસાઈટ પર જોવા મળશે.
- ત્યારબાદ આધારકાર્ડમાં સુધારા માટે જે માહિતી અને પુરાવાઓ અપલોડ કર્યા પછી તે સાચા છે કે નહિ તેની પૂર્તિ કરવા માટે પ્રિવ્યુ ચેક કરી લેવું અને ત્યારબાદ જ સબમીટ કરવું.
- ઓનલાઈન આધાર સુધારાઓ માટે UIDAI (યુઆઈડીએઆઈ) જે ફી નિયત કરેલ છે તે મુજબ ૫૦/- રૂપિયા ઓનલાઈન બેન્કિંગ/ ડેબિટકાર્ડ / ક્રેડિટકાર્ડ / પેટીએમ જેવા ઓનલાઈન બેન્કિંગ સુવિધાઓથી ફરજિયાત ભરવાની રહેશે.
- આ ફી ભર્યા બાદ તેની રસીદ (Acknowledgment) ઓનલાઈન .pdf સ્વરૂપે ડાઉનલોડ કરી શકશે.
- ઓનલાઈન સુધારા માટે દરેક કેન્દ્રો પર હોર્ડિંગ બેનર થી જાગૃત કરવામાં આવે છે.

આધારકાર્ડમાં ડોક્યુમેન્ટ અપડેશન સિસ્ટમ(KYC)

ગુજરાત સામાજિક આંતરમાળખાકીય વિકાસ સોસાયટી (GSIDS) ના પત્ર ક્રમાંક: GSIDS/ ૧૦૨૦૨૨/આધાર અપડેટ/ યુઆઈડી/ ૮૬૫ થી ૮૭૮, તા.૨૭/૧૨/૨૦૨૨થી ૧૦(દસ) વર્ષ જુના આધારકાર્ડમાં દસ્તાવેજ (KYC) અપડેશનની કામગીરીને પ્રાધાન્ય આપવા માટે જણાવવામાં આવેલ છે જે અન્વયે સુરત મહાનગરપાલિકાના ૧૯(ઓગણીસ) આધારનોંધણી સેન્ટરો ઉપર ડોક્યુમેન્ટ અપડેશન (KYC)ની કામગીરી કરવામાં આવેલ છે તથા તેના UIDI ના ઓફિસ મેમોરેન્ડમ મુજબ રૂ.૫૦/- ભરપાઈ કરવાના રહે છે તથા UIDAI ની વેબસાઈટ www.uidai.gov.in ઓનલાઈન ડોક્યુમેન્ટ અપડેશન (KYC) પણ કરી શકાય છે. જેનો દર રૂ.૨૫/- નક્કી કરવામાં આવેલ છે.

નવી આધારનોંધણી કીટની ખરીદી

અધિક કલેક્ટરશ્રી (UID)નો તા.૨૦/૦૭/૨૦૨૨ના પત્ર ક્રમાંક નં. GSIDS /૧૦૨૦૨૧/ SDPC Comm./UID / ૩૫૨ થી ૩૯૬ દ્વારા સુરત મહાનગરપાલિકાને રૂ.૧,૫૦,૦૦૦/—ની પ્રતિ કીટની મર્યાદામાં રૂ.૯૦ લાખ ની ગ્રાન્ટ દ્વારા આધારનોંધણી કીટ નંગ ૬૦(સાંઠ) GEM Portal દ્વારા ખરીદ કરવા માટે જણાવવામાં આવેલ જે સંદર્ભે ૫૦(પચાસ) નંગ ડેસ્કટોપ બેઝ આધારનોંધણી કીટ તથા ૧૦(દસ) નંગ લેપટોપ બેઝ આધારનોંધણી કીટની ખરીદી કરવામાં આવેલ છે. જે કીટ હાલ ગાંધીનગર ખાતે રજીસ્ટર કરાવી વિવિધ ઝોન ખાતે આધારનોંધણીની કામગીરી માટે ઉપયોગમાં લેવામાં આવે છે.

* ૧૮ વર્ષ કે તેથી વધુ વયના નવી આધારનોંધણીની કામગીરી*

અધિક કલેક્ટરશ્રી (UID) ગાંધીનગર કચેરીના તા.૦૬/૦૩/૨૦૨૩ના ઈ-મેઈલ પત્રમાં જણાવ્યા મુજબ UIDAI સંદર્ભિત પત્ર મુજબ સામાન્ય વહીવટ વિભાગ ઠરાવ નં.GAD / MSM/ e-file / 1/ 2022 / 3628/UID, તા.૦૩/૦૩/૨૦૨૩ તેમજ UIDAI નો Office Memorandum મુજબ આધારનોંધણી કામગીરી અંગે State Government Portal અંતર્ગત નવી SOP (Standard Operation Procedure) ની અમલીકરણ બાબતે ૧૮ વર્ષ થી વધુ વયના રહીશો નવી આધારનોંધણના કિસ્સામાં રહીશોની સ્થળ ચકાસણી અને દસ્તાવેનોની ભૌતિક ચકાસથી કર્યા બાદ રહીશોના આધાર જનરેટ કરવામાં આવશે. જે મુજબની કામગીરી તમામ ઝોન દ્વારા કરાવવામાં આવે છે તેનું મોનિટરીંગ પણ કરવામાં આવે છે.

અર્બન પ્રોફાઈલ અને અર્બન પ્લાનીંગ એટલાસ તૈયાર કરવાની કામગીરી :

નિયામકશ્રી, અર્થશાસ્ત્ર અને આંકડાશાસ્ત્રની કચેરી ગાંધીનગરના પત્ર ક્રમાંક : મકમ/અર્બન પ્રોફાઈલ/ ૨૦૧૫-૧૬/૨૫૭૪૭, તા.૦૫-૦૬-૨૦૧૫ના પત્ર ધ્વારા રાજ્યની અર્બન પ્રોફાઈલ પોર્ટલની માહિતી આપવા તથા યોગ્ય સુચનો જણાવવા બાબત પત્ર અન્વયે સુરત મહાનગરપાલિકાની શહેરી કક્ષાએ ઉપલબ્ધ સગવડો તથા ખૂટતી સગવડોની માહિતી સચિવાલયના જુદા જુદા વિભાગ કક્ષાએ થી ખૂટતી માળખાકીય સગવડો ઉપલબ્ધ કરવા, જરૂરી આયોજન થઈ શકે તે માટે જુદા જુદા સેક્ટરો જેવા કે, પ્રાથમિક શિક્ષણ, માધ્યમિક શિક્ષણ, આરોગ્ય, પીવાનું પાણી, સેનીટેશન, વીજળી કરણ, પોષણ, રસ્તા, પ્રવાસન, સંદેશા વ્યવહાર, વાહન વ્યવહારને લગતી વિગતો તથા અન્ય સગવડો જેવી કે, સ્મશાન ગૃહ, પોલીસ સ્ટેશન, સાર્વજનિક પુસ્તકાલય, બેંક, કોમ્યુનીટી હોલ, કારખાના, સ્કુલો, કોલેજોની સંખ્યા, ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થાઓ, દવાની દુકાનો, પોસ્ટ ઓફિસો, વ્યાજબી ભાવની દુકાનો, આનંદ પ્રમોદ કે મનોરંજનની સુવિધાઓ વિગેરે બાબતોને લગતી અદ્યતન વિગતો મહાનગરપાલિકાની વોર્ડ વાઈઝ માહિતી એકત્ર કરવા પત્રક -અ તથા પત્રક -બ તૈયાર કરવામાં આવે છે. સદર કામગીરી માટે ઈલેક્શન વોર્ડ દીઠ એક ગણતરીદાર ત્રણ ઈલેક્શન વોર્ડ દીઠ એક સુપરવાઈઝરની નિયુક્તિ કરી અર્બન પ્રોફાઈલ એન્ડ અર્બન પ્લાનીંગ એટલાસની કામગીરી માટે શહેરી વિકાસ અધિકારીશ્રીની નોડલ ઓફિસર તરીકેની નિમણૂક કરવામાં આવે છે.

